

پژوهشگران بررسی کردند

سبک زندگی نامناسب زنان حاشیه‌نشین

پژوهشگران با انجام یک مطالعه مقطعی سبک زندگی زنان حاشیه‌نشین شهر زاهدان را مورد بررسی قرار دادند و همچنین عواملی را که می‌توان از طریق آن سبک زندگی این زنان را بهبود بخشید، تعیین کردند.

به گزارش خبرنگاران جامعه گزارش خبر، سبک زندگی ناسالم یکی از مهم‌ترین علل مرگ‌ومیر است و به میزان زیادی بر سلامتی افراد تاثیر می‌گذارد. به طور کلی سبک زندگی، شیوه زندگی افراد است و عواملی همچون ویژگی‌های شخصیتی، مقابله با استرس، حمایت اجتماعی، استفاده از دارو، فعالیت‌های فیزیکی، اوقات فراغت، خواب و بیداری، روابط اجتماعی و ... را شامل می‌شود.

حاشیه‌نشینان از گروه‌هایی هستند که شرایط محیطی نامساعدی برای کسب سبک زندگی سالم دارند. فقر، بی‌سوادی، درآمد پایین، بیکاری، شغل‌های کاذب و غیر رسمی، عدم امنیت شغلی و محیط مضر، با حاشیه‌نشینی درهم آمیخته است. در این مناطق فقدان امنیت رایج است، جامعه آن‌ها را طرد می‌کند و خدمات عمومی و زیرساخت‌های اجتماعی و شهری در این مناطق ضعیف است. به همین دلیل این افراد شرایط خوبی برای سبک زندگی سالم ندارند.

حاشیه‌نشینی یکی از معضلات روبه افزایش در ایران است و با وجود اهمیت سبک زندگی در سلامت افراد و با توجه به بافت فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی متفاوت حاشیه‌نشینان، پرداخت به این موضوع در کشورها ضروری است. به همین دلیل پژوهشگران با انجام مطالعه‌ای سبک زندگی و عوامل تعیین‌کننده آن را در زنان حاشیه‌نشین زاهدان بررسی کردند.

در این مطالعه مقطعی که به مدت شش ماه از مرداد ماه تا دی‌ماه سال ۱۳۹۶ ادامه یافت، ۴۰۰ نفر از زنان حاشیه‌نشین ۱۵ تا ۴۹ شهر زاهدان مورد بررسی قرار گرفتند.

برای جمع‌آوری داده‌های مربوط به این تحقیق از پرسش‌نامه سبک زندگی استفاده شد و مولفه‌های سلامت جسمانی، ورزش و تندرستی، کنترل وزن و تغذیه، پیشگیری از بیماری‌ها، سلامت روان‌شناختی، سلامت معنوی، سلامت اجتماعی، اجتناب از داروها، مواد مخدر و الکل، پیشگیری از حوادث و سلامت محیطی، ارزیابی شد.

شرکت‌کنندگان در این مطالعه میانگین سنی ۲۶.۷ سال و میانگین سن ازدواج ۱۷.۸ سال داشتند. میانگین سن شوهران آن‌ها ۳۱.۳۳ سال، میانگین تعداد فرزندان آن‌ها ۲.۷۹ و میانگین فاصله بارداری آن‌ها ۲.۴ سال بود.

همچنین در این پژوهشی، عوامل تاثیرگذار بر سبک زندگی زنان حاشیه‌نشین تعیین شد و این بررسی نشان داد که تحصیلات و اشتغال همسر، سرپرست خانوار، قومیت و فاصله بارداری‌ها، عوامل تاثیرگذار بر سبک زندگی این زنان است.

یکی از مشکلات انجام این مطالعه، بی‌سوادی و کم‌سوادی زنان حاشیه‌نشین بود که سبب شد محققان پرسش‌نامه را به روش مصاحبه تکمیل کنند. یکی دیگر از این محدودیت‌ها زنان بلوچ بودند که توانایی صحبت به زبان فارسی را نداشتند و نمی‌توانستند در آن مشارکت کنند. اگرچه تعداد این افراد بسیار کم است، با توجه به اینکه آن‌ها از محروم‌ترین افراد جامعه هستند، دیدگاه آن‌ها در مطالعات پر اهمیت‌تر است. به همین دلیل در مطالعات آینده باید به این نکته توجه شود.

از دیگر محدودیت‌های انجام این مطالعه، بررسی زنان حاشیه‌نشین مراجعه‌کننده به مراکز بهداشت بود. به همین دلیل توصیه می‌شود مطالعات جامعه‌نگر و گسترده‌تر برای بررسی تمام زنان حاشیه‌نشین انجام شود.

پژوهشگران این مطالعه می‌گویند: سبک زندگی زنان حاشیه‌نشین جنوب شرقی ایران در وضعیت نامناسبی قرار دارد. بر اساس نتایج این تحقیق؛ تحصیلات و اشتغال همسر و فاصله بارداری‌ها، قومیت و سرپرستی خانواده می‌توانند سبک زندگی زنان حاشیه‌نشین را تحت تأثیر قرار دهند که باید در برنامه‌های ارتقاء سبک زندگی به آن‌ها توجه بیشتری شود.

در انجام این تحقیق، سمیرا خیاط، حامد فنائی و علی نویدیان؛ پژوهشگران مرکز تحقیقات سلامت بارداری دانشگاه علوم پزشکی زاهدان، ماهرخ دولتیان از دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، زهره محمودی؛ پژوهشگر دانشگاه علوم پزشکی البرز و امیر کسائی‌ان از دانشگاه علوم پزشکی تهران، مشارکت داشتند.

نتایج این مطالعه به صورت مقاله علمی با عنوان «بررسی سبک زندگی، مهمترین چالش و عوامل مرتبط با آن در زنان حاشیه‌نشین» در مجله سلامت و بهداشت دانشگاه علوم پزشکی اردبیل، منتشر شده است.